

Pan Emil Šneberg, nar. 8.9. 1931

Pražské povstání na Praze 6

Reportážní tým - žáci 8. ročníku ZŠ Břečťanová 2019, Praha 10

Lukáš Harsa

Martin Adamec

Miroslav Radil

Scénář

Městská část Vokovice a letiště Ruzyně v době Pražského povstání.

Vypráví pan Emil Šneberg

Martin: Pane Šnebergu, mohl byste nám, prosím, říci něco o sobě?

Jmenuji se Šneberg a narodil jsem se za první republiky v roce 1931 v rodině letce z první světové války. Měl jsem čtyři sourozence a byli jsme vychováni velmi tvrdě, jako na vojně. V roce 1937, na doporučení svazu letců Československé republiky, mohl můj otec jako první provozovat prodejnu na letišti v Ruzyni.

Mirek: Pražské povstání jste prožil jako čtrnáctiletý kluk. Jaké jsou Vaše vzpomínky na poslední boje na konci války?

Pátého ráno začalo vysílání v češtině, moderátor řekl "šest hodin" místo "sechs Uhr. U nás bydlel překladatel filmů Kimi Walló se svou dcerou Olgou, která v jeho práci pokračovala. Přišel k nám domů okolo desáté dopoledne a řekl: "Kluci, jdeme mazat". Vzali jsme tedy bílou barvu a mazali jsme německé nápisy. Během mazání nápisů jsem si všiml, že na tramvajích už vlají československé vlajky. Krátce po poledni hlásil rozhlas, že se bojuje v jeho okolí i v něm a vyzývali občany, aby tam přišli. V průběhu bojů bylo zabito v Praze 2 přes 400 občanů.

U nás jsme se skupinou začali odzbrojovat Němce, mnozí z nich odevzdávali zbraně sami, protože věděli, že je už konec. Němci v té době stavěli na letišti hangár. Říšská pracovní služba měla na letišti kulometry na západní i východní straně. Můj otec se s nimi chtěl domluvit, a nakonec se také dohodli, aby stáhli kulometry a do druhého dne, tedy šestého ráno měli vyklidit prostor.

Šestého ráno přišel do cihelny kapitán Kovanda se skupinou patnácti dobrovolníků a oznámil nám, že zlikvidovali velitelství ve škole, které se podle našich informací vystěhovalo den před tím, ale ještě tam zůstali příslušníci, kteří pálili dokumenty. Ty zajali, místo vyčistili a umístili všechny do Vokovického biografu. Stejně postupovali i na Bořislavce. Kovanda ještě chtěl přepadnout tábor Říšské služby, i když tam už zbyli pouze lidé, kteří ničili papíry a dokumenty.

Martin: Mohl byste nám říct něco o stavbě barikád ve Vokovicích?

Šestého se tam dostavil kapitán Kovanda a domníval se, že jsme tramvajáci, protože tam byly postavené domy, kde bydleli tramvajáci. Otec vysvětlil, že nejsme, že jsme tady z těchto domů (domů naproti) a společně jsme potom udělali rojnici. Došlo k boji a někteří z Němců utekli odtud do Šárky, někteří tam padli a někteří se vzdali. Ti co se vzdali, byli umístěni do biografu na Veleslavíně. Tam byli drženi až do konce povstání. Takže jsme vyčistili celý ten prostor a mohli jsme postavit první barikádu, která byla postavená z tramvajů. U našich domovů byla druhá barikáda, další byla u cihelny, dále potom u českého hotelu, u Vlasty, dokonce z nádraží byly vytaženy vozy do prostoru místní továrny.

01:14:57 - 01:15:47 Služby na barikádě jsme měli stále, ve dne, v noci. Domluvil jsem se plukovníkem, aby jel na letiště se mnou. U cihelny (dnešní výtopny) na nás začali střílet. V cihelně měla skladiště motorů Lufthansa a ležel tam mrtvý člověk.

Mírek: Jak vypadala situace na Ruzyňském letišti?

Na Ruzyňském letišti byla francouzská restaurace, která byla naprosto netknutá. Měla dlouhé prosklené stěny, kterými se hosté, čekající na své lety, mohli dívat na prostor letiště. Dráha nebyla bombardovaná, jen jednou, na podzim v roce 44, kdy tam byl sestřelen Mustang.

Od prezidenta Beneše jsme já a můj otec dostali válečný kříž za odminování letiště.

Martin: Vaše odvaha asi souvisela i s výchovou v rodině. Co pro Vás Váš otec znamenal?

Otec byl pro mě Bůh, všude jsem s ním chodil a vážil jsem si ho. Dnes si děti rodičů příliš neváží. Byl pro mě Někdo, můj životní vzor. Kdykoliv někam šel, bral mě s sebou.

Lukáš: Jak to bylo s Vlasovci? Já jsem o tom četl, ale nechápal jsem, jak to s nimi probíhalo?)

U nás žádní nebyli. Pan Auzuský napsal v Kanadě knížku "Vlasovci v Čechách" kde popisuje, jak viděli na jižní straně letadla, která ostřelovala letiště a tím údajně poškodili startovací dráhy. Musím mu oponovat, že nikdo na to letiště nestřílel, nikdy tam letadla nestála. Byly tam pouze letouny neschopné letu nebo staré a vyřazené stroje.

Mírek: Kdy se v Praze přestalo bojovat?

Říká se, že 9. května byla Praha svobodná a že tady bojovalo asi 20 Rusů. Ale není to pravda, svobodná Praha nebyla, protože na řadě míst se ještě bojovalo do 11. května. Ve Vokovicích se bojovalo ještě 9. dopoledne. V den osvobození u nás padlo 37 rudoarmějců, kteří jsou pohřbeni ve Vokovicích. V Šarce jsme ještě dělali čistku, při které jsme zjistili, že se tam ukrývá spousta Němců.

Mírek: Co byste po svých životních zkušenostech vzkázal naší generaci?

Bylo by vhodné, kdyby mladá generace věděla o tom, jak to skutečně bylo. Neměla by se nechat ovlivnit něčím, co není pravda. Měli by být hrdi na to, že jsou Češi.

Chtěli bychom poděkovat paní Magdaleně Benešové z Post Bellum za možnost participovat na projektu "Příběhy našich sousedů".

Náš dík patří také panu Emilu Šnebergovi za jeho ochotu podělit se s námi o vzpomínky na jeho dětství, tolik odlišného od našeho.

Zajímavá historie i mimo školní lavice - Příběhy našich sousedů.

Dnes 9. května 1945 v ranních hodinách po třetí otec mě vzbudil. Vstáňte jedou německé tanky. Obsadili jsme barikádu před domem 425 na Kladenské. Ze západu byl slyšet hukot těžkých motorů tankového vojska. Měl jsem 25 nábojů pro pušku mauser 98. Zbraň jsem si připravil a zásobník zasunul k boji obraně barikády, Prahy a Čechů.

Na Kladenské první barikáda z vozu el. tramvajích se rozebírala sovětskou armádou 1. Ukrajinského frontu, 3. tankové armády a 5. tankové armády s doplnujícími címy útvary. 3. tanková armáda měla 400 tanků velitel generál Lejkušenko, 5. tanková armáda 380 tanků. Po tři dny projížděly proudem do města. U Vokovickeho hřbitova rozmístili dělostřelecké baterie. Členové baterie byli na padeny střelbou ze Šárky. Při vyčistovací akci padlo 35 RA. Jsou na hřbitově ve Vokovicích.

Do jedenácté hodiny na velitelství povstání

plk. gš. Petkovi Josefu předal jsem pušku.

Šel jsem se podívat na Bořislavku. Na poli

leželo osmnáct mážů v civilu a dva na okra-

choďníčku, obrubníku. Byl jsem zvědav

co se stalo. Přítomní měřekli jsou to

příslušníci SS a abwehru převlečení

do civilu. Byli na útěku na západ.

Stáli se s RA.

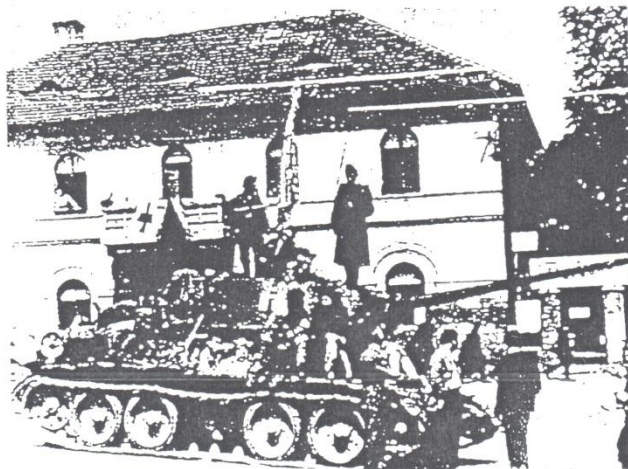
Dva vojáci Wehrmachtu kopali společný hrob.

Foto Archiv JPL

BOŘISLAVKA

RESTAURACE U ŠPAČKU
na HADOVCE

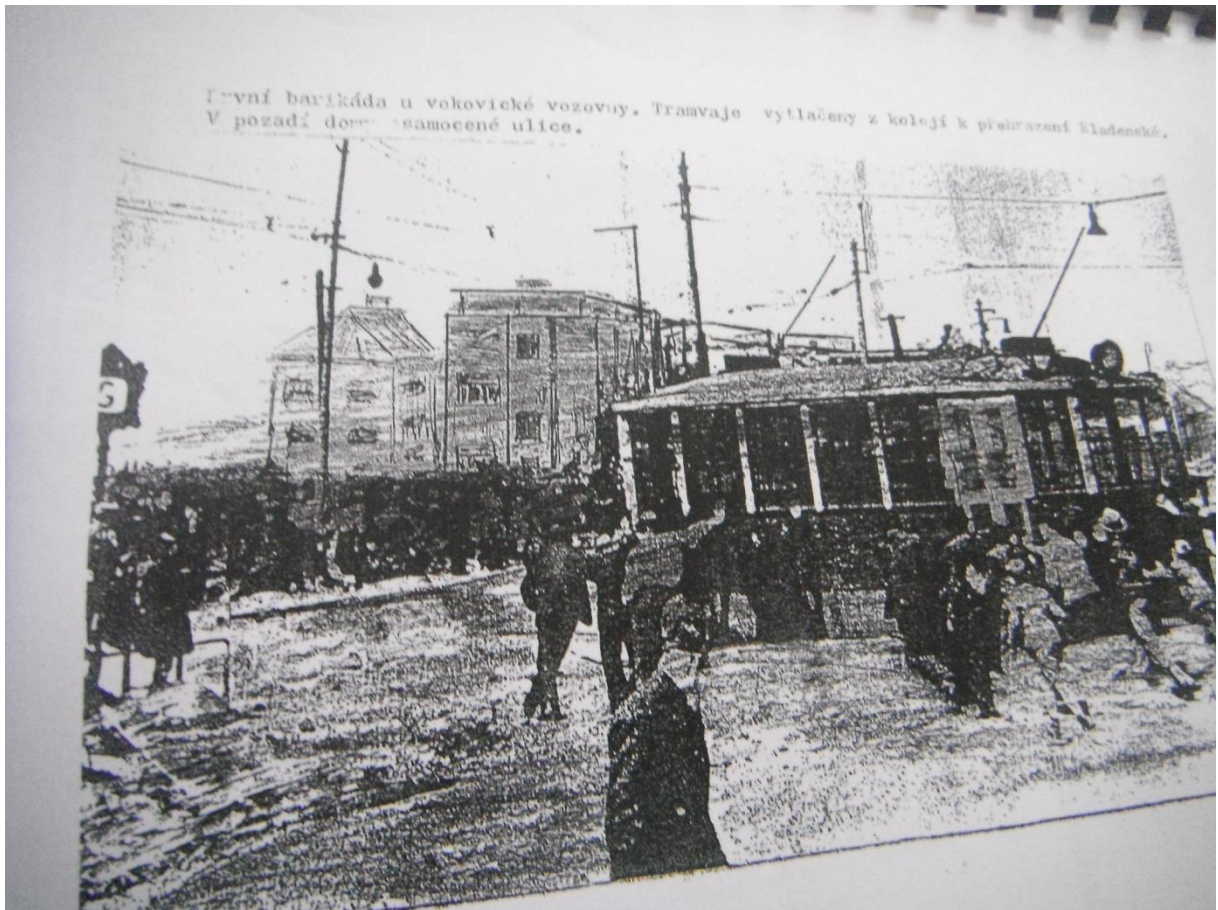

Velitelský tank 3. tankové armády
generála Lejkušenska.

Foto Archiv JPL

Pro paměť zaznamenal účastník Emil Šneberg dne 9.5.1945
ve 14.15 hod.

První barikáda u vokovické vozovny. Tramvaje vytlačeny z koleji k přehrazení Eladenké.
V pozadí domy samocené ulice.

Barikády

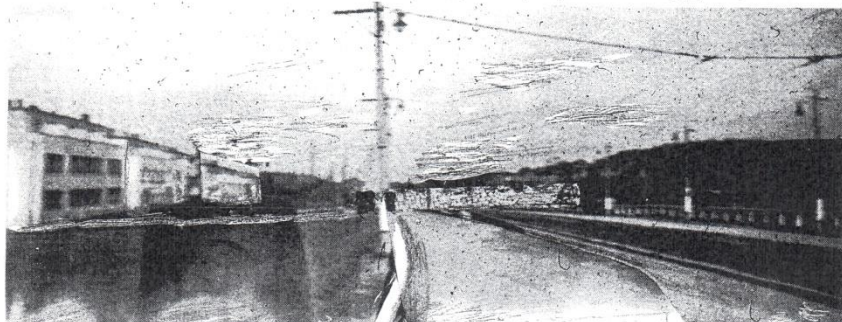
Postavené v Praze XIX Vokovicích dne 6.5.1945 ,odklizené v ranních hodinách 9.5.1945 při vjezdu prvních tankových jednotek Rudé armády-Osvoboditelky hlavního města PRAHY.

První barikáda při vjezdu po KLADENSKO do PRAHY byla postavena 6.5.45 po bojovém vytlačení z kasáren RAD v Hliništi v odpoledních hodinách bojovou skupinou kpt.Korandy a bojovou skupinou Josefa Šneberga z Osamocené ulice.Následně pražský tramvajáci bydlící u Vokovické vozovny ve služebních domech konečná tram. číslo 11 ,přetaly vozy Kladenská celkem 7 z vozovny.Vozovnu uzamkli.V pohotovosti uvnitř zůstalo 14 ozbrojených tramvajáků.

Velitel barikády č.1
František Mareš a Rubáš.

Druhou barikádu postavili obyvatelé z Osamocené ulice také jako " LOUDOVY DOMY " pod vedením Josefa Šneberga letce z první světové války od roku 1914-až 1918 po těžkém zranění na frontě byl vyléčen po půl roce po zranění byl invalida dobrovolně se přihlásil ke skupině operující na Slovensku proti nájezdu maďaru.Vytvořil štáb obrany barikády číslo 2. a Osamocené ulice.Velitel Josef Šneberg, zást.škpt.ŠNovák, ppor.Kimi Vallo.

DRUHÁ BARIKÁDA před domem Kladenská č.p. 425

Stavba barikády byla postavena z rozebrané dlažby z vozovky,materialu přinesených z kasáren RAD jako stavební dílce krovů,trámu,pytle s pískem.Na barikádě byla organizována hlídkyspojky pro svolání obyvatel, zaraťovní služba v ordinaci MUDr Kurky.

Třetí barikáda na KLADENSKÉ ulici byla postavena 6.5.1945 v pozdních odpoledních hodinách u stanice tram. " U cihelny "Pod výrobcu nakládání zeli pana Kšira. Velitel barikády byl František Kšir, jeho zástupce pan Mareček a pan Zavadil. Barikáda byla odklizená v 04.30 dne 9.5.45 příjezdem tankových vojsk Rudé armády.

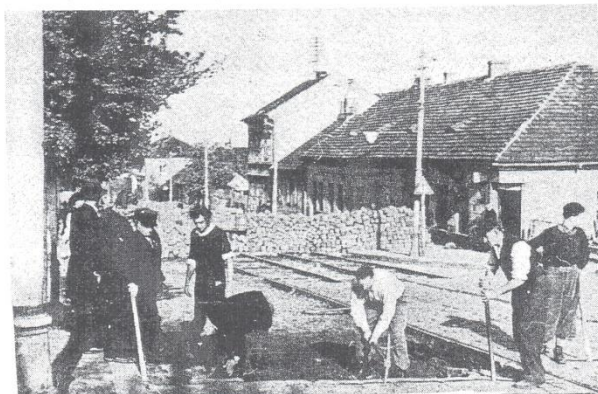
Čtvrtá barikáda byla postavena na KLADENSKÉ před obloukem ku stanici tram. " U Vlasty " Na úseku restaurace " Česká koruna " ,železářství U Drdy a prodejna smíšené zboží " Věla ". Byla postavena 6.5.45 ve večerních hodinách. Současně s touto barikádou byla postavena v ulici " Ke dvoru "ústicí do Kladenské ulice. Velitelem na obou barikádách byl pan Pujman, pan Drda. Tedy toto je pátá barikáda.

Šestá barikáda byla přímo u stanice tram. Vlasta ". Z tovární vlečky z nádraží vyjel nákladní vlak do továrny Stolwerk. Kladenská byla přepažena a bráněna barikádami z nejbližšího okolí. Barikáda byla zřízena 6.5.45 ve večerních hodinách. Zrušena 9.5.45 v 04.40 hod. příjezdem Rudé armády. Velitelem barikády byl pan Švarc, majitel restaurace " U Vlasty "

Šedmá barikáda na Kladenské byla u restaurace na Gabrielce. Postavena 6.5.45 rozebrána 9.5.45 v 04.50 hod. příjezdem Rudé armády.

Osmá barikáda byla postavena pod kinem Božislavka a Trafostanicí . 6.5.45 odpoledne účastník stavby byl také pan Karel Košatka. Barikáda byla rozebrána dne 9.5.45 po páté hodině příjezdem tankových vojsk Rudé armády. Došlo k bojům mezi Rudou armádou a wehrwolfem ve čtvrti Hanspaulka a Ořechovka, ve vilové čtvrti žilo dost nacistů.

Devátá barikáda na Kladenské byla postavena 7.5.45 v odpoledních hodinách, ve stanici tram. " Peroutka ". V průběhu dnů 5 května, 6 května vydatně přišlo. 7 května v dopoledních hodinách děšt přestal, vysvitlo slunce. 8. května byl celý den prosvícen slunečnými paprsky. 9. května rtuť teploměru se vyšplhala až na 25 ° C.

OBRÁNCI BARIKÁDY

NA KLADENSKÉ PŘED DOMEM 425

STAVBA, OBRANA A LIKVIDACE BARIKÁDY

V 03:15hod.dne 9.5.1945

skpt	Novák František	Vokovice, Osamocená	437 / 18
důst.	Šneberg Josef	Vokovice, Kladenská	425 / 2
ppor.	Wallo Kimi	Vokovice, Osamocená	428 / 8
ppor.	Brádka	Vokovice, Osamocená	452 / 7
nstr.	Havlíček Vladimír	Vokovice, Osamocená	425 / 2
rotný	Lehký Josef	Vokovice, Osamocená	425 / 2
	Mareš František	Vokovice, Kladenská	425 / 2
	Mareš Zdeněk	Vokovice, Kladenská	425 / 2
	Mareš František	Vokovice, Kladenská	425 / 2
	Havlíček Vladimír	Vokovice, Kladenská	425 / 2
	Šneberg Josef	Vokovice, Kladenská	425 / 2
	Šneberg Emil	Vokovice, Kladenská	425 / 2
	Šnebergová Anna	Vokovice, Kladenská	425 / 2
	Skokan	Vokovice, Kladenská	425 / 2
	Štycha	Vokovice, Osamocená	469 / 1
	Rohan	Vokovice, Osamocená	469 / 1
	Melichar Jaroslav	Vokovice, Osamocená	426 / 4
	Melicharová Marie	Vokovice, Osamocená	426 / 4
	Vondra	Vokovice, Osamocená	426 / 4
	Klein Fredy	Vokovice, Osamocená	426 / 4
	Vondrová	Vokovice, Osamocená	426 / 4
	Doubek Václav	Vokovice, Osamocená	427 / 6
	Doubek	Vokovice, Osamocená	427 / 6
	Kovář	Vokovice, Osamocená	427 / 6
	Doubková	Vokovice, Osamocená	427 / 6
	Kovářová	Vokovice, Osamocená	427 / 6
	Krupička	Vokovice, Osamocená	453 / 5
	Rubáš	Vokovice, Osamocená	453 / 5
	Formánek	Vokovice, Osamocená	428 / 8
	Štenberk	Vokovice, Osamocená	428 / 8
	Pelichovský	Vokovice, Osamocená	452 / 7
	Záveský	Vokovice, Osamocená	452 / 7
	Miler -dentista	Vokovice, Osamocená	452 / 7
	Zeman Václav	Vokovice, Osamocená	437 / 18
	Zeman Pavel	Vokovice, Osamocená	437 / 18
	Staněk	Vokovice, Osamocená	437 / 18
	Staněk	Vokovice, Osamocená	437 / 18
	Hovorka	Vokovice, Osamocená	428 / 8
	Mužík	Vokovice, Osamocená	434 / 12
	Mužíková Eva	Vokovice, Osamocená	434 / 12

Další občané z Osamocené ulice, kteří proživilnost nebyli podchyceni.

Všem náleží uznání v boji na pražské barikádě na Kladenské třídě, její stavba, odhodlání ji bránit

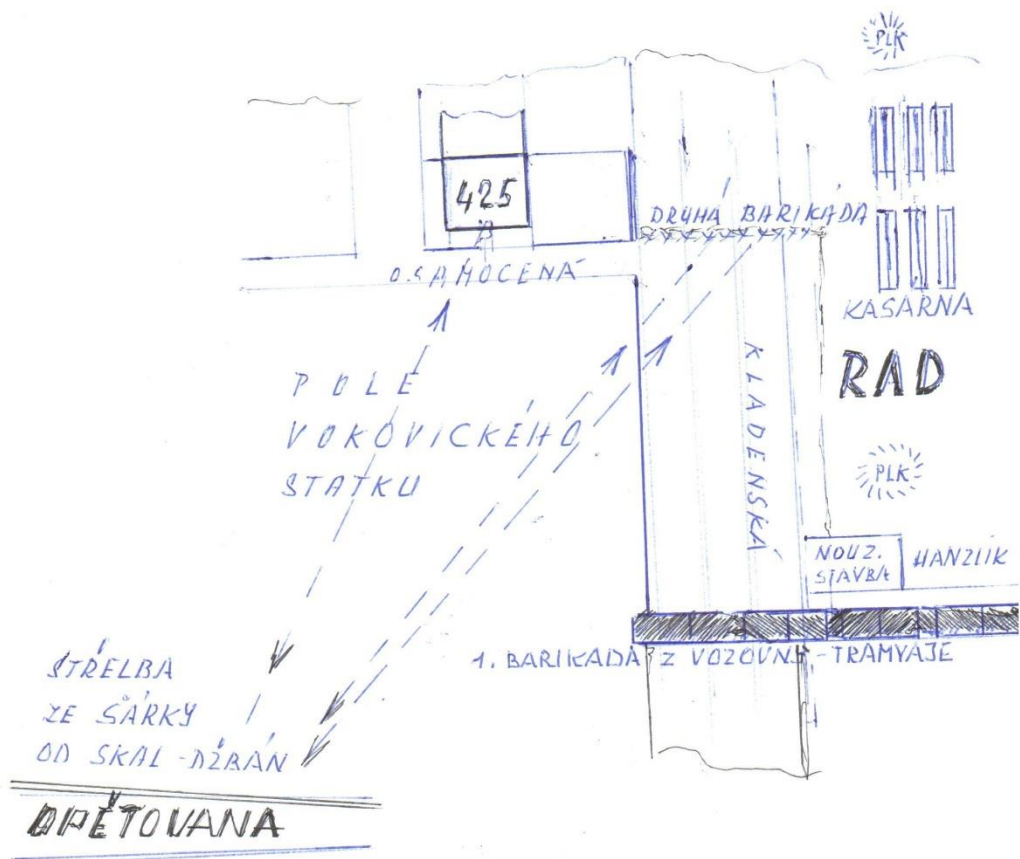
OBRANA BARIKÁDY NA Kladenské ulici před domem 425 v Praze XIX občany

Z OSAMOCENÉ

STAVBA BARIKÁDY
OBRANA BARIKÁDY
ZRUŠENÍ BARIKÁDY

7. KVĚTNA 1945
AŽ 9. KVĚTNA 1945
9. KVĚTNA 1945

PŘÍCHODEM RUDÉ ARMÁDY V 05.15 HOD

9.května 1945 bojovalo se v průběhu dne a to hlavně v úseku Šarky, Červeném Vrchu a v okolí Hanspaulky ,když vojáci Rudé armády likvidovali hnízda odporu Volkssturmu.

Za den 9.května jenom v tomto úseku padlo třicetpět vojáků RA.

Jmenovitě:

Bolšakov, Derenskyj, Šiškov, Ševcov,
Dolgich, Černov, Čerepanov, Dolgov.,
Chaldaj, Idiatulin, Cokorov, Luchanin
Lavnevo, Lesnuchyn, Loti, Sadvokasov,
Savčik, Girenko, Menšia, Melničenko,
Junikin, Krivach, Vasenko, Grigasov,
Grantjuk, Naumenko, Matvinko, Sverli
penko, Klínko, Kniga, Kaslirov, Kukja
nko, Konratev, Večkenzin, Tubalceb.

Dne 9.května 1945 ve 14.20 jsem byl na Bořislavce, na Kladenské ul. před domem čís.pop.415, kolmo přes silnici od protějšího chodníku ve vzdálenosti asi 15 metrů čtyři vojáci wehrmachtu, bez košil kopali obdélníkový společný hrob asi pro třicet, až čtyřicet mrtvých Volkssturmu. Byli sváženi a pokládáni na chodníček a na mez pole.

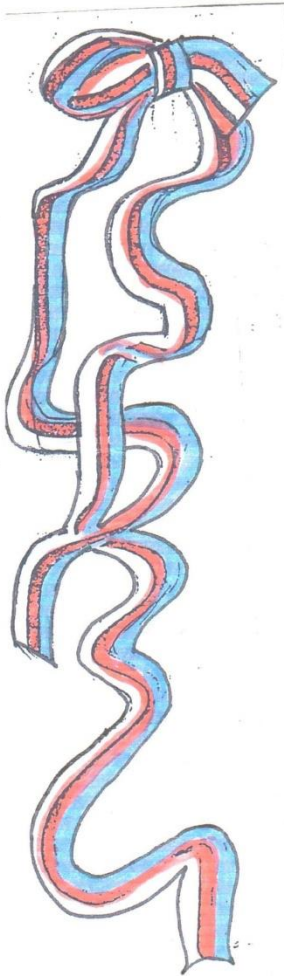
Na pozemku jiný hrob nebyl. Při výstavbě domů hrob byl otevřen a pozůstatky odvezeny.

Tou dobou na severní obloze letěl německý průzkumný letoun FW 189 "Nebeské oko". Dvaúzké trupy nesoucí uprostřed baňatou kabinu jako vajíčko. Útočil na něj ruský stíhač JAK -9 D, Wocke-Wulf FW 189 byl sestřelen. Otvřely se dva bílé padáky. Pošlední letecký souboj nad Prahou skončil v

PRAHA XIX

VOKOVICE - VELESLAVIN - LBOC

V pražském povstání v otevřeném boji s nacisty padlo, položili
životy naši spolubojovníci, naši občané:

FRACH
HELLMAN
HLOUPOVÁ
KLÍMA
KOŽEŇ
LOOS
MOUČKA
OPPA
PŘOKOP
RAJTORAL
STEJSKALOVÁ M.

FRANTIŠEK
ZDENEK
JOSEFA
FRANTIŠEK
BOŽENA
RUDOLF
FRANTIŠEK
PAVEL
JAN
KAREL

BURDA
HANZÍK
KABELÁČOVÁ
MRÁZEK
VODIČKA
TVRZ

FRANTIŠEK
VOJTĚCH
ANNA
OTAKAR
VOJTĚCH
OLDŘICH

Padi v boji o RAD v Hliníku.
Pani KABELÁČOVÁ, ANNA
pan TVRZ OLDŘICH
pan JIRKA
Čtři neznámých padli

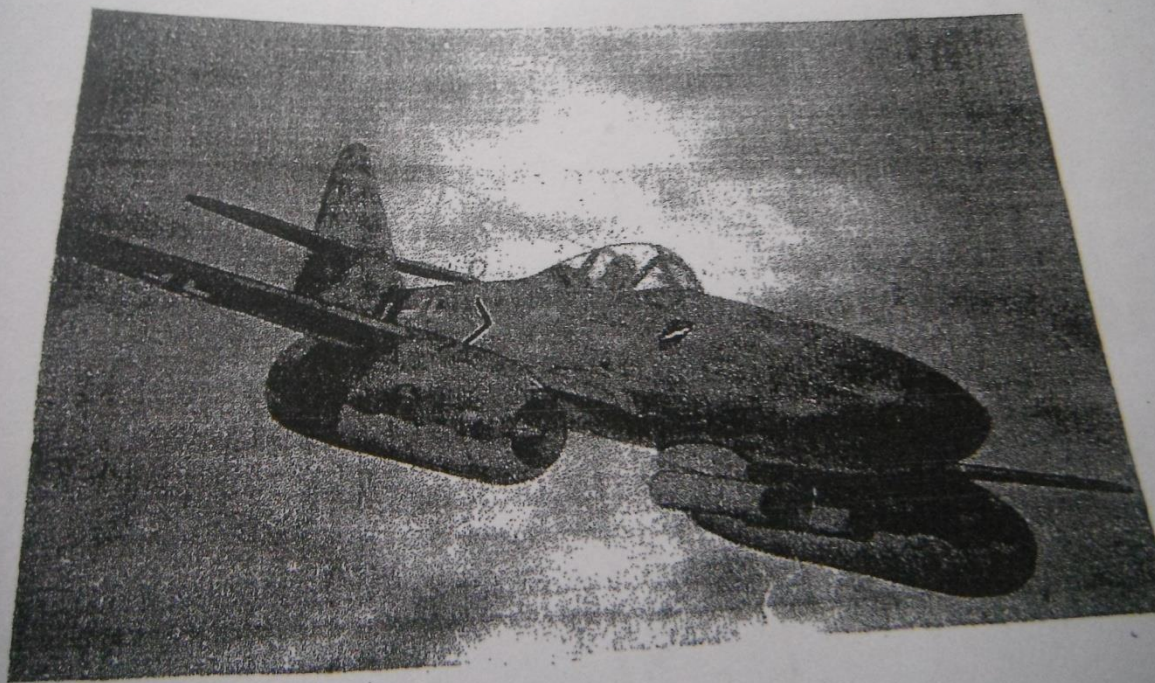

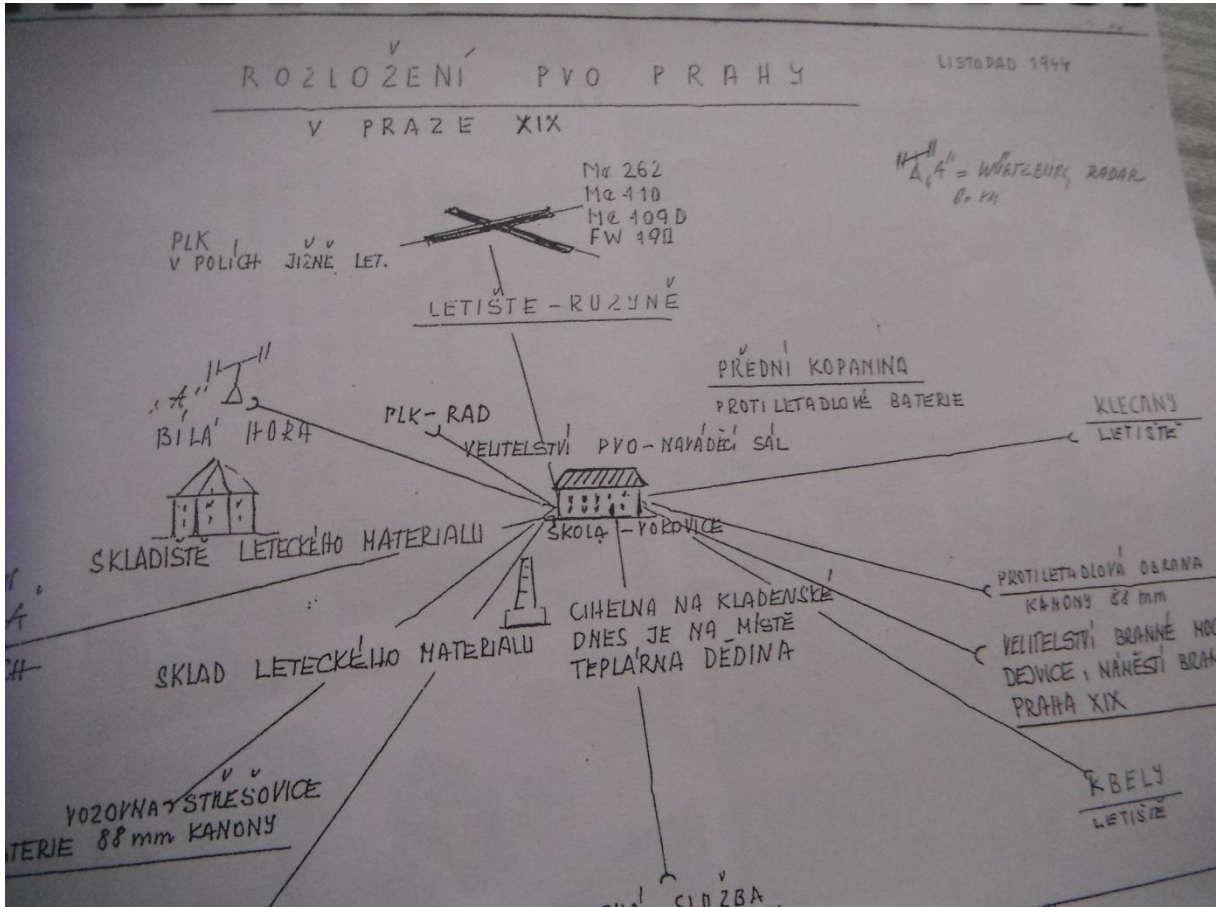
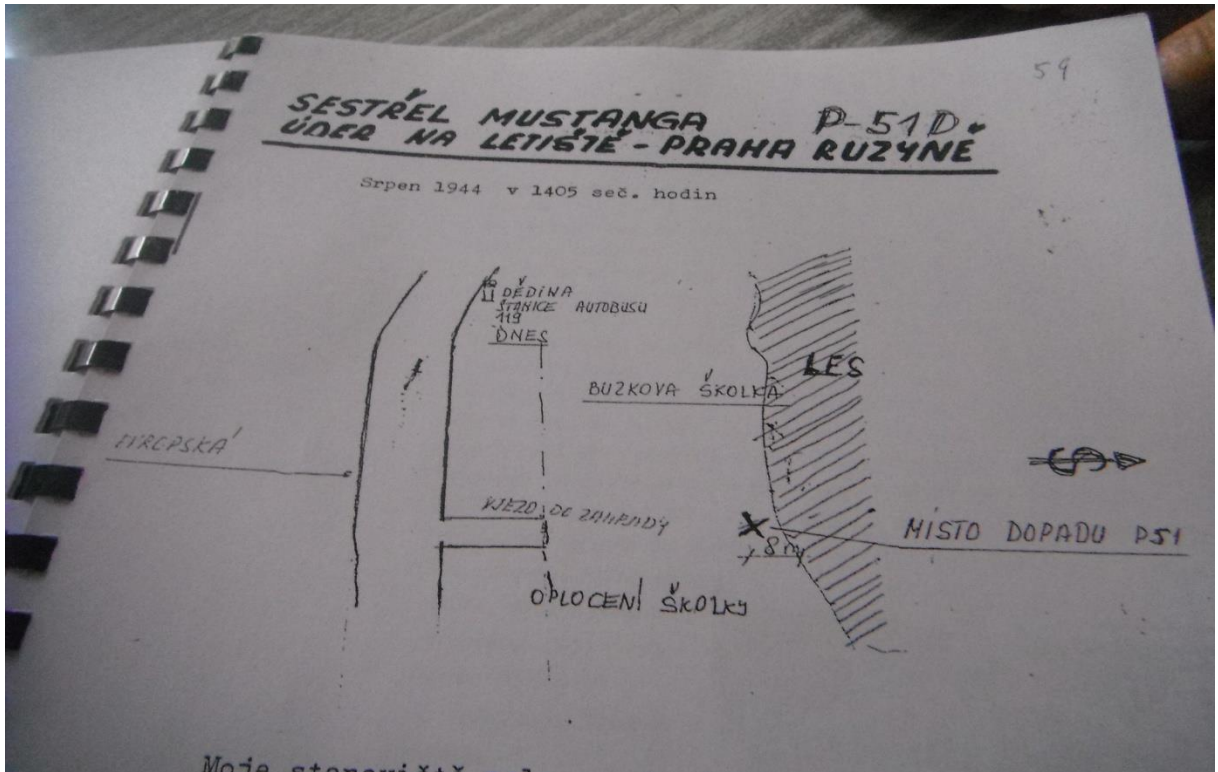
pilotů na řízení obou strojů, je

Letiště Praha-Kuzyně v roce 1944 přistál několikrát
Ju 390 eskadry KG 200 - speciální tajná posláni.
J u 390

- 5 -

8.5.1945